

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Hysbysiad Penderfyniad – Cyfarfod o Bell, 14 Tachwedd, 2022.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd Dr. I.J. Johnson (Cadeirydd); Y Cynghorydd S.J. Haines (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr G.D.D. Carroll, E. Goodjohn, S.M. Hanks, J. Protheroe a N.C. Thomas.

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr A. Asbrey, I. Buckley a E. Williams.

EITEM AGENDA 1. YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd S.D. Perkes.

EITEM AGENDA 2. COFNODION –

PENDERFYNWYD – Y DYLID cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Gorffennaf 2022 fel cofnod cywir, yn amodol ar i'r ail frawddeg ar frig tudalen 208 gael ei dileu a'r canlynol gael ei gynnwys yn ei lle:

“Cyfeiriodd y Rheolwr Gweithredol at yr amserlen ar ôl yr etholiadau ar 5 Mai 2022, pan oedd angen darparu offer TGCh i'r garfan newydd o aelodau etholedig fel rhan o'r rhaglen sefydlu. Ni fu'n bosibl trosglwyddo rhifau ffôn o'r dyfeisiau presennol i'r dyfeisiau newydd gan mai dau ddiwrnod yn unig oedd gan y tîm TGCh, ar ôl derbyn yr wybodaeth am aelodau newydd ar 7 Mai, i adeiladu ac actifadu'r holl ddyfeisiau newydd a oedd i gael eu rhannu yn y sesiynau sefydlu, a oedd yn dechrau ar 9 Mai. O ganlyniad i'r amserlen dynn hon, ni fu'n ymarferol i actifadu cardiau SIM a sefydlu cyfrifon y defnyddwyr newydd yn Microsoft Office O365 yr oedd yn rhaid eu sefydlu cyn yr etholiadau, a dyna pam y rhoddwyd rhifau ffôn symudol newydd i'r garfan newydd o aelodau.”

EITEM AGENDA 3. DATGANIADAU BUDDIANT –

Yn dilyn cyngor a dderbyniwyd gan y Swyddog Monitro, datganodd yr aelodau canlynol fuddiant personol yn Eitem 4 ar yr agenda, sef yr ymgynghoriad ar Adroddiad Blynyddol Drafft 2023/24 Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol, gan nodi nad oedd hyn yn gyfystyr â buddiant rhagfarnus yng ngoleuni paragraff 19.3.3(b)(ii) o God Ymddygiad yr Aelodau:

Cynghorwyr G.D.D. Carroll, E. Goodjohn, S.J. Haines, S.M. Hanks, Dr. I.J. Johnson, K.P. Mahoney, J. Protheroe a N.C. Thomas.

* Mae enw'r Cynghorydd Mahoney wedi'i ychwanegu at y Hysbysiad o Benderfyniad gan ei fod wedi'i hepgor pan roddwyd y Hysbysiad ar y wefan 7 diwrnod ar ôl y cyfarfod.

EITEM AGENDA 4. PANEL ANNIBYNNOL CYMRU AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL: ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT 2023/24 YMGYNGHORIAD (PGD) –

PENDERFYNWYD –

- (1) Y DYLLID nodi cynigion Adroddiad Blynyddol Drafft 2023/24 Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol.
- (2) YNG ngoleuni'r argyfwng costau byw sy'n effeithio ar Gymru a'r DU yn ehangach, dylid atgoffa'r panel y gall ystyried rhewi cyflogau aelodau etholedig prif gynghorau am y flwyddyn 2023/24 (Penderfyniadau 1, 2 a 3).
- (3) Y DYLLID anfon ymatebion y pwyllgor i gwestiynau'r ymgynghoriad a nodir isod at y panel ar ran y cyngor:

Cwestiwn 1

Mae'r panel wedi parhau i ddefnyddio'r Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol fel y meincnod ar gyfer pennu cyflog sylfaenol aelodau etholedig prif gynghorau. Cynigir cynnydd cymesur cyfatebol ar gyfer aelodau Parciau Cenedlaethol a'r Awdurdodau Tân ac Achub. Mae'r panel wedi parhau i gyfeirio at yr Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion a gyhoeddwyd ddiwethaf, sef yn 2021. A ydych yn cytuno y dylid cyfeirio at y data yn Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion 2021 wrth sôn am elfen y cyflog sylfaenol?

Ymateb y cyngor

Ydym. Mae'r cyngor yn cefnogi'r cysylltiad parhaus rhwng taliadau cyflogau aelodau etholedig a'r Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion. Fodd bynnag, dylai Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ystyried rhewi cyflogau aelodau etholedig prif gynghorau ar gyfer 2023/24.

Cwestiwn 2

Mae'r panel wedi gwneud newidiadau i daliadau costau a threuliau aelodau cynghorau cymuned a thref. Ydych chi'n cytuno ag ychwanegu elfen "defnyddiau traul"?

Ymateb y cyngor

Dim barn. Mater i gynghorau tref/cymuned.

Cwestiwn 3

Bydd y panel yn casglu tystiolaeth gan brif gynghorau i archwilio a yw llwyth gwaith aelodau etholedig wedi newid, ac ym mha fodd, er mwyn llywio

penderfyniadau yn y dyfodol. A fydddech yn fodlon pe bai'r panel yn cynnwys yr adolygiad hwn yn ei gynllun gwaith ar gyfer y dyfodol ac yn casglu'r sylfaen dystiolaeth i gefnogi penderfyniadau?

Ymateb y cyngor

Byddem. Mae'r cyngor yn cefnogi'r cynnig hwn. Dylai unrhyw adolygiad o sylfaen dystiolaeth penderfyniadau yn y dyfodol sicrhau bod lefel sylfaenol y taliad yn gyfiawn, yn briodol ac yn rhesymol.

Cwestiwn 4

Rydym wedi lleihau maint yr adroddiad yn sylweddol eleni er mwyn canolbwyntio ar y penderfyniadau allweddol a wnaed, ac rydym yn bwriadu gwneud mwy o ddefnydd o'r wefan er mwyn darparu arweiniad hawdd ei ddefnyddio i ddefnyddwyr. Mae'r dull hwn hefyd yn cyd-fynd â'n hymdrechion i barchu'r heriau sy'n ein hwynebu wrth i ni amddiffyn ein planed. Sut hoffech chi gael mynediad at wybodaeth ac arweiniad gan y panel? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

<i>Adroddiad cryno gyda dolenni i ganllawiau manwl</i>		<i>Y cyfryngau cymdeithasol</i>	
<i>Nodiadau canllaw hawdd eu defnyddio</i>		<i>Digwyddiadau gwybodaeth</i>	
<i>Cwestiynau cyffredin</i>		<i>Arall</i>	
<i>Gwefan</i>		-	-

Ymateb y cyngor:

Mae'r cyngor yn croesawu'r holl opsiynau uchod. Fodd bynnag, dylid cynnwys y defnydd o e-byst hefyd fel dull priodol o gyfathrebu. Dylid rhoi ystyriaeth bellach hefyd i ddefnyddio Saesneg clir i wneud adroddiadau yn fwy hygyrch i'r cyhoedd / y gymuned ehangach yn y dyfodol.

Cwestiwn 5

Mae'r panel yn bwriadu cynnal cyfres o ymgysylltiadau â'r holl randdeiliaid perthnasol dros y flwyddyn nesaf fel rhan o'r gwaith o ddatblygu, blaengynllunio ac adeiladu ei strategaeth dystiolaeth ac ymchwil.

A oes gennych unrhyw sylwadau a fyddai'n helpu'r panel i gynllunio'r ymgysylltiad hwn?

Er enghraifft, ffafriaeth dros bolau piniwn ar-lein, cynnal digwyddiadau ymgysylltu, yn rhithwir neu wyneb yn wyneb, pa grwpiau ddylai gymryd rhan, sut rydym yn ymgysylltu â darpar ymgeiswyr ac ati.

Ymateb y cyngor:

Gofynnir i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ystyried defnyddio ystod eang o dulliau i ymgysylltu â'r holl randdeiliaid perthnasol, gan gynnwys dulliau wyneb yn wyneb a digidol, yn ddibynnol ar lefel yr ymgysylltiad y maent yn ei cheisio ar yr adeg honno.

- (4) GOFYNNIR hefyd i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ailystyried diwygio'r fformat newydd i gynnwys rhestr o'r holl benderfyniadau o fewn un ddogfen, er mwyn sicrhau eglurder a'i gwneud yn haws i gyferio atynt.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2-4) Darparu ymateb i'r ymgynghoriad erbyn 1 Rhagfyr 2022.

EITEM AGENDA 5. RHAGLEN SEFYDLU A DATBLYGU AELODAU 2022 – DIWEDDARIAD. (PGD) –

PENDERFYNWYD –

- (1) Y DYLLID nodi'r cynnydd o ran darparu'r rhaglen sefydlu i aelodau ar gyfer 2022.
- (2) Y DYLLID gofyn i arweinwyr grwpiau sicrhau bod holl aelodau'r grŵp wedi cwblhau'r holl destunau datblygu aelodau hanfodol cyn 31 Rhagfyr 2022.
- (3) Y DYLLID cymeradwyo hunanasesiad drafft y dadansoddiad o anghenion dysgu, sydd ynghlwm yn Atodiad B yr adroddiad, a'i yrru dros e-bost at yr holl aelodau, yn ogystal â'i lanlwytho i MemberNet ym mis Ionawr 2023.
- (4) Y DYLLID cyflwyno adroddiad pellach ar ganlyniadau ymarfer hunanasesu'r dadansoddiad o anghenion dysgu ym mis Ebrill 2023.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Gan roi sylw i ofynion adran 62 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, sy'n gosod dyletswydd ar arweinwyr grwpiau gwleidyddol i gymryd camau rhesymol i hybu a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan aelodau eu grŵp.
- (3) Gwahoddir aelodau etholedig i gynnal dadansoddiad o anghenion dysgu ym mis Ionawr 2023 i bennu anghenion hyfforddi unigol a llywio'r rhaglen ddatblygu ar gyfer gweddill y tymor gwleidyddol.
- (4) Er mwyn i'r pwyllgor gael gwybod am ganfyddiadau ymarfer hunanasesu'r dadansoddiad o anghenion dysgu.

EITEM AGENDA 6.   ADRAN 6 O FESUR LLYWODRAETH LEOL (CYMRU)
2011 – AMSERIAD CYFARFODYDD CYNGOR (PGD) –

PENDERFYNWYD – Y DYLLID cymeradwyo'r arolwg drafft a awgrymwyd sydd ynghlwm wrth yr adroddiad, yn amodol ar gynnwys cwestiwn ychwanegol yn ymwneud â pholisi cyfarfodydd aml-leoliad y cyngor a'r hyn a ffefrir gan aelodau mewn perthynas â chynnal cyfarfodydd hybrid (cyfuniad o gyfarfodydd o bell ac wyneb yn wyneb), cyfarfodydd o bell yn unig a chyfarfodydd wyneb yn wyneb.

Rheswm dros y penderfyniad

Er mwyn cydymffurfio â gofynion adran 6 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.